

Van Dale Middelgroot woordenboek Nederlands

Nieuw

- Veel nieuwe woorden, betekenissen en voorbeeldzinnen
- Nu mét lidwoorden - superduidelijk, vóór het trefwoord
- Gidswoorden in kleur voor makkelijker vinden

Handig

- 180.000 betekenissen, voorbeelden en definities
- 380 informatieve kaders
- Informatie over grammatica, voor correct taalgebruik

Prijs: € 42,50

ISBN: 9789460772078

de **¹hou-der** (m; -s; houdster) iem. die iets in bezit of in beheer houdt
 de **²hou-der** (m; -s) **voorwerp** om iets mee vast te klemmen, of om iets in te bewaren

klemtoon-aanduiding →

de **houd-greep** (m) **judogreep** waarmee de tegenstander vast tegen de grond gehouden wordt: iem. **in** de houdgreep hebben **a)** hem zo vasthouden dat hij niet kan ontsnappen; **b)** hem volledig in zijn macht hebben

← blauwe en vette gidswoorden voor snelle navigatie

de **hou-ding** (v) **1** (-en) stand van het lichaam of een lichaamsdeel ≈ **pose, positie, stand**: in de houding gaan staan pal rechtop **2** (-en; houdinkje) gedrag ≈ **attitude, gedragslijn, opstelling, positie**; een [afwachterende] houding aannemen; zijn houding **bepalen** tot iem. of iets; een **coulante** houding; een **gereserveerde** houding; zich een houding geven zijn onzekerheid verbergen; een **hautaine** houding; een **negatieve** houding

← synoniemen

hou-doe (tw) [Ned] afscheidsgroet in Brabant en Limburg

de **houd-ster-maat-schap-pij** (v) holdingcompany

de **house** /haus/ (m) **housemuziek**

de **house-mu-ziek** (v) **popmuziek** die gebruikmaakt van drumcomputers, synthesizers en andere elektronische muziekinstrumenten ≈ **house**

hou-sen (onov ww; **house**te, heeft **gehoused**) **dansen** op **housemuziek**

← werkwoordsvervoegingen

lidwoord voor het zelfstandig naamwoord voor duidelijk woordbeeld →

kaderteksten met extra informatie →

Engelse werkwoorden op -e

Als we in het Nederlands een werkwoord gebruiken dat in het Engels op -e eindigt, dan blijft die e staan in alle vervoegde vormen:

ik **house**

we **houseten/houseden**

ze hebben **gehoused/gehoused**

ze **deletete** het bestand

heb je je het niet **gesaved**?

we hebben drie auto's **geleaset/geleased**

de **house-par-ty** /hauspa:rti/ (v(m)) **feest** waar langdurig op housemuziek wordt gedanst

de **house-war-ming** /hauswo:ming/ (v(m); housewarmings) **housewarmingparty**

← uitspraak-informatie waar dat nodig is

de **house-war-ming-par-ty** (v(m)) **feest** waarmee men na een verhuizing zijn nieuwe woning inwijdt

het **hout** (o) het harde binnengedeelte van bomen en heesters: **dood** **hout a)** afgestorven takken; **b)** [fig, inf] overtoollige mensen, improductief personeel; **fout** **hout** hout dat niet op ecologisch verantwoorde wijze gewonnen is, m.n. hardhout uit tropische regenwouden; **gelamineerd** **hout**; **uit het goede hout gesneden zijn**

← veel voorbeeldzinnen

geschikt zijn; [Belg] **niet weten van welk hout pijlen** maken wanhopen, ten einde raad zijn; **van dik hout zaagt men planken** gezegd als iets op een voortvarende maar grove manier wordt aangepakt; **dat snijdt geen hout** dat gaat niet op, **dat doet niet ter zake**; **hout sprokkelen**; een **stapel** **hout** || ik **snap** er geen **hout** van ik begrijp er helemaal niets van

de **hout-bla-zer** (m) bespeler van een houten blaasinstrument, zoals de fagot of de blokfluit

de **hout-bouw** (m) **bouw** met hout als materiaal

de **hout-duif** (v(m)) grootste Europese **duif** met witte nekvlak, die overal broedt waar bomen staan ≈ **bosduif, woudduif**

hou-ten (bn, attr) van hout vervaardigd || een **houten** **klaas** een ontoeschietelijk, zich moeilijk bewegend, **stijf** mens

hou-te-rig (bn; -er, -st; -heid) **stijf**, onbeholpen

de **hout-gra-vu-re** (v(m)) afbeelding, ontstaan door hout met een stift te bewerken en vervolgens daarvan een afdruk te maken

horlogemaker

- de **hor-lo-ge-ma-ker** (m) iem. die horloges vervaardigt, herstelt, schoonmaakt enz.
- hor-mo-naal** (bn) betr. hebbend op hormonen
- het **hor-moon** (o; hormonen) **1** in het lichaam gevormde stof die prikkelend of remmend werkt op organen, de stofwisseling enz. **2** hormoonpreparaat
- de **hor-moon-be-han-de-ling** (v) geneeskundige behandeling met hormoonpreparaten
- het **hor-moon-pre-pa-raat** (o) geneesmiddel op basis van hormonen
- de **hor-moon-spie-gel** (m) gehalte aan hormonen in het bloed
- de **ho-ro-scoop** (m; horoscopen) beschrijving van iemands karakter en voorspelling van iemands toekomst op basis van de stand van sterren en planeten bij zijn geboorte: *een horoscoop trekken* opmaken
- de **hor-rel-voet** (m) misvormde voet = **klompvoet**
- de **hor-ror** (m) genre van romans, films enz. die een griezeleffect beogen
- de **hor-ror-film** (v(m)) griezelfilm
- het **hor-ror-ver-haal** (o) **1** griezelverhaal **2** angstaanjagend verhaal
- hors con-cours** /o:rkongkoer, ho:rkongkoer/ (bw) buiten mededinging
- het/de **hors-d'oeu-vre** /o:rdy:və, ho:rdy:vra/ (o en m; -s) **voorgerecht**, meestal na de soep
- de **horst** /ho:rs/ (v(m)) [inf] **heroïne**
- de **horst** (m; -en) **1** stuk **grond**, meestal met laag hout begroeid of erdoor omgeven **2** [aardr] een door min of meer evenwijdige breuken begrenste strook die ten gevolge van verschuivingen in de aardkorst gerezen is **3** nest van een roofvogel
- de **hort** (m): *de hort op* aan de zwier, uit; *met horten en stoten* met schokken, ongeregeld
- hor-ten** (onov ww; hortte, heeft gehort) **haperen**
- de **hor-ten-sia** (v(m); -s; hortensiaatje) sierheester met tot een grote bol verenigde bloemen
- de **hor-ti-cul-tuur** (v) **tuinbouw**
- de **hor-tus bo-ta-ni-cus** (m) **plantentuin**, m.n. van een universiteit
- de **hor-zel** (v(m); -s) **1** grote steekvlug **2** lastig persoon
- ho-san-na** (tw) [Bijb] behoedt toch! heil!
- het **ho-san-na** (o; -s; hosannaatje) de kreet, het lied 'hosanna'
- de **hos-pes** (m; -sen, hospites) **1** man bij wie men op kamers woont **2** dier waarop parasieten leven = **parasietendrager**
- het/de **hos-pi-ce** (o en m; -s) verblijfhuys voor terminale patiënten
- de **hos-pik** (m) [inf; mil] **soldaat** van de geneeskundige troepen = **hospitaalsoldaat**
- de **hos-pi-ta** (v; -s; hospitaatje) **vrouw** bij wie men op kamers woont = **kotmadam**
- het **hos-pi-taal** (o; hospitalen) **ziekenhuis**, vooral voor militairen
- het **hos-pi-taal-schip** (o) **schip** voor verpleging en vervoer van gewonden in oorlogstijd
- de **hos-pi-ta-li-sa-tie** (v; -s) [Belg] **ziekenhuisopname**
- hos-pi-ta-li-se-ren** (onov ww; hospitaliseerde, is gehospitaliseerd; hospitalisatie, hospitalisering) [Ned] zo gewend raken aan de verzorging in een zorginstelling dat men zich daarbuiten moeilijk kan handhaven
- hos-pi-ta-li-se-ren** (ov ww; hospitaliseerde, heeft gehospitaliseerd; hospitalisatie) [Belg] in een ziekenhuis opnemen
- de **hos-pi-ta-li-ty** /hospittelletie/ (v; g.m.v.) het geheel van activiteiten die samenhangen met het professioneel ontvangen van gasten, bv. op een congres, in een hotel
- de **hos-pi-tant** (m; -en) iem. die als aanstaand leraar

- hospiteert = **kwekeling**
- hos-pi-te-ren** (onov ww; hospiteerde, heeft gehospiteerd) **1** als aanstaand leraar lessen op een middelbare school bijwonen en zelf geven, om praktijkervaring op te doen **2** ballotage ondergaan als kandidaat-bewoner van een studentenhuys
- het **hos-pi-ti-um** /hospie(t)siejm/ (o; hospitiën, hospitia, -s; -pje) **herstellingsoord** = **sanatorium**
- hos-se-len** (onov ww; hosselde, heeft gehosseld) [Ned; inf] **scharrelen** om aan eten of geld te komen
- hos-sen** (onov ww; hoste, heeft/is gehost) in een rij of groep op en neer dansen en springen: *een hossende menigte*
- de **host** /ho:st/ (m; -s) **hostcomputer**
- de **host-com-pu-ter** (m) **computer** met programma's en gegevens die via een modem of een netwerk te benaderen zijn, in het bijzonder via internet = **host**
- de **hos-tes** /ho:stəs, hostes/ (v; -es) professionele **gastvrouw** van reorganisaties, in bordelen enz.
- de **hos-tie** (v; hostiën, -s) schijfje gebakken ongezuurd tarwemeel, dat gebruikt wordt bij de rooms-katholieke eucharistieviering
- de **host-naam** /ho:stnaam/ (m) **naam** van de locatie waar de hostcomputer bereikbaar is
- hot** (bn, pred; -ter, -st) heel erg in, zeer actueel
- hot** (bw): *van hot naar her/haar* naar alle kanten
- de **hot-dog** /hɒdɒ:ki/ (m) langwerpige **broodje** met een warm worstje erin
- het **hot-tel** (o; -s; -letje) gelegenheid waar men reiziger een kamer kan huren om er te overnachten
- de **hot-tel-cake** (m) eenvoudige **cake**, geen banketbakkers-product
- hot-tel-de-be-tel** (bn, pred) [inf] stapelgek = **verward**
- de **hot-tel-hou-der** (m) eigenaar of **exploitant** van een hotel = **hôtelier**
- de **hôte-li-er** /hoo(t)leje/ (m; -s) **hotelhouder**
- de **hot-tel-ke-ten** (v(m)) aantal **hotels** van eenzelfde eigenaar, geëxploiteerd onder dezelfde merknaam
- de **hot-tel-le-rie** (v) alles wat de inrichting en het beheer van hotels betreft
- de **hot-tel-scha-ke-ling** (v) schakeling in een elektrische leiding waardoor men het licht op verschillende plaatsen aan en uit kan doen = **wisselschakelaar**
- de **hot-tel-schoo(l)** (v(m)) **schoo(l)** waar hotelpersoneel opgeleid wordt
- de **hot-te-me-toot** (m; hotemetoten) [voornamelijk pej] **kopstuk**
- het/de **hot is-sue** /hot-ɪsjoə/ (o en m) hot item
- het **hot item** /hot-ajtem/ (o) zeer actueel **onderwerp** = **hot issue**
- de **hot-line** /hotlajn/ (m; -s) rechtstreekse **telefoon-verbinding** tussen belangrijke personen, om alarm te slaan e.d.
- de **hot-pants** /hotpen(t)s/ (mv) zeer korte, nauwe shorts voor vrouwen
- de **hot-spot** (m) **1** plaats waar interessante dingen gebeuren, plaats waar men moet zijn **2** plaats waar iets vaak gebeurt of in ruime mate voorhanden is **3** plek met extreem hoge radioactiviteit **4** plaats waar men draadloos kan internetten
- houd-baar** (bn; -der, -st; -heid) **1** geschikt om bewaard te worden: *die beperkt houdbaar* **2** geschikt om verdedigd te worden: *die bewering is niet houdbaar* **3** gericht op de lange termijn: *een houdbaar overheidstekort* dat niet tot insolventie leidt
- de **houd-baar-levens-da-tum** (m) **datum** op de verpakking van heidsmiddelen, geneesmiddelen e.d. die aangeeft tot wanneer het product houdbaar

is ≈ vervaldatum

het **houd-baarheids-te-kort** (o) mate waarin de overheidsuitgaven het niveau overtreffen waarbij de staatsfinanciën nog beheersbaar blijven, vaak uitgedrukt als percentage van het bbp

1 houd-den (onov ww; hield, heeft gehouden; houder) vast blijven, in of op elkaar blijven zitten ↔ **loslaten**: *het ijs houdt nog niet is nog niet sterk genoeg om mensen te dragen; zal de lijm houden?*

2 houd-den (ov ww; hield, heeft gehouden) **1** niet afstaan, blijven bezitten ≈ **behouden**: *iets voor zichzelf houden* het niet aan anderen weggeven of vertellen **2 vasthouden**, niet loslaten: *moed houden* **3** beletten door te gaan ≈ **stoppen**: *houd de dief!* uitroep van iem. die niet is bestolen **4** tot zijn gebruik of genoeg in huis hebben: [*kippen*] *houden* **5** in de genoemde positie of toestand laten blijven: *er is geen houden meer* aan het genoemde doet zich steeds vaker voor, is onbeheersbaar geworden; *laten we het daar maar op houden* laten we er maar van uitgaan dat dat waar is; *iets voor zich houden* het niet vertellen; houden zo! om uit te drukken dat iets goed is en dus zo door moet gaan **6** onderhouden, in acht nemen = **naleven**: *afstand houden a)* niet te dichtbij (laten) komen; **b)** zich afstandelijk gedragen **7** (een evenement) laten plaatsvinden ≈ **voeren**: *een [borrel] houden* **8 beheren**: *kantoor houden* te [Haarlem] gevestigd zijn || *het houden bij [een boterham met kaas]* niets anders nemen dan een boterham met kaas, zoals men gewend is; *houd me ten goede* verontschuldiging als men iets gaat zeggen dat misschien aanstoot kan geven; *halt houden* onderweg rust nemen

zich **3 houd-den** (wdk ww; hield zich, heeft zich gehouden) zich gedragen op de genoemde manier, net doen alsof ≈ **zich voordoen**: *zich [flink] houden* niet toegeven aan emoties

4 houd-den aan (ww; hield, heeft gehouden) (iem.) aanspreken op een uitspraak, belofte enz.: *daar houd ik je aan* aan die belofte zal ik je herinneren

zich **3 houd-den aan** (wdk ww; hield zich, heeft zich gehouden) niet afwijken van: *zich aan zijn woord houden*

6 houd-den van (ww; hield, heeft gehouden) **1** liefde, genegenheid voelen voor **2** gesteld zijn op, lusten: *je moet ervan houden* gezegd van iets wat men zelf maar vreemd vindt en daarom niet echt kan waarderen

7 houd-den voor (ww; hield, heeft gehouden) achten ≈ **beschouwen** als

de **1 houd-der** (m; -s; houdster) iem. die iets in bezit of in beheer houdt

de **2 houd-der** (m; -s) **voorwerp** om iets mee vast te klemmen, of om iets in te bewaren

de **houd-greep** (m) **judogreep** waarmee de tegenstander vast tegen de grond gehouden wordt: *iem. in de houdgreep hebben a)* hem zo vasthouden dat hij niet kan ontsnappen; **b)** hem volledig in zijn macht hebben

de **houd-ding** (v) **1** (-en) stand van het lichaam of een lichaamsdeel ≈ **pose, positie, stand**: in de houding gaan staan pal rechtop **2** (-en; houdinkje) gedrag ≈ **attitude, gedragslijn, opstelling, positie**: *een [afwachter] houding aannemen; zijn houding bepalen* tot iem. of iets; *een coulante houding; een gereserveerde houding; zich een houding geven* zijn onzekerheid verbergen; *een hautaine houding; een negatieve houding*

hou-doe (tw) [Ned] afscheidsgroet in Brabant en Limburg

de **houd-ster-maat-schap-pij** (v) holdingcompany

de **house** /haus/ (m) housemuziek

de **house-mu-ziek** (v) **popmuziek** die gebruikmaakt van drumcomputers, synthesizers en andere elektronische muziekinstrumenten ≈ **house**

hou-sen (onov ww; housete, heeft gehouset) **dansen** op housemuziek

I **Engelse werkwoorden op -e**

Als we in het Nederlands een werkwoord gebruiken dat in het Engels op een -e eindigt, dan blijft die e staan in alle vervogde vormen:

ik houde

we houseten/housed

ze hebben gehouset/gehoused

ze deletete het bestand

heb je het niet gesaved?

we hebben drie auto's geleased/geleased

de **house-par-ty** /hauspa:rti:/(v(m)) **feest** waar langdurig op housemuziek wordt gedanst

de **house-war-ming** /hauswo:rmɪŋ/(v(m); housewarmings) **housewarmingparty**

de **house-war-ming-par-ty** (v(m)) **feest** waarmee men na een verhuizing zijn nieuwe woning inwijdt

het **hout** (o) het harde binnengedeelte van bomen en heesters: **dood hout a)** afgestorven takken; **b)** [fig, inf] overvallige mensen, unproductief personeel; **fout hout** hout dat niet op ecologisch verantwoorde wijze gewonnen is, m.n. hardhout uit tropische regenwouden; **gelamineerd hout**; uit het **goede hout gesneden zijn** geschikt zijn; [Belg] *niet weten van welk hout [pijlen] maken* wanhopen, ten einde raad zijn; *van dik hout zaagt men planken* gezegd als iets op een voortvarende maar grove manier wordt aangepakt; *dat snijdt geen hout* dat gaat niet op, dat doet niet ter zake; *hout sprokkelen*; *een stapel hout* || *ik snap er geen hout* van ik begrijp er helemaal niets van

de **hout-bla-zer** (m) bespeler van een houten blaasinstrument, zoals de fagot of de blokfluit

de **hout-bouw** (m) **bouw** met hout als materiaal

de **hout-duif** (v(m)) grootste Europese **duif** met witte nekklef, die overal broedt waar bomen staan = **bosduif, woudduif**

hou-ten (bn, attr) van hout vervaardigd || *een houten klaas* een onteschietelijk, zich moeilijk bewegend, **stijf** mens

hou-te-rig (bn; -er, -st; -heid) **stijf**, onbeholpen

de **hout-gra-vu-re** (v(m)) afbeelding, ontstaan door hout met een stift te bewerken en vervolgens daarvan een afdruck te maken

hout-hak-ken (ww) bomen omhakken of fijnhakken

de **hout-hak-ker** (m; -s) iem. die in het bos hout hakt

het **hout-hak-kers-hemd** (o) grof, gebloekt **overhemd**

het **hout-je** (o; -s) **1** stukje **hout**: *op een houtje bijten* niets te eten hebben **2** **kleerhanger** || *iets op eigen houtje doen* op eigen gezag

de **hout-jes** (mv) schaatsen waarin hout is verwerkt, m.n. Friese doorlopers: *op houtjes rijden*

het **1 hout-je-touw-tje** (o) **houtje-touwtjejas**

2 hout-je-touw-tje (bw) op een geïmproviseerde manier, met de bijgedachte aan slordigheid: *iets houtje-touwtje repareren*

de **hout-je-touw-tje-jas** (m) halflange jas die sluit met houten staafjes en lussen ≈ **houtje-touwtje, montycoat**

de **hout-lijm** (m) **lijm** om houten delen te verbinden

de **hout-mijt** (v(m)) houtstapel

het/de **hout-molm** (o en m) vergaan hout ≈ **molm**

de **hout-nerf** (v(m)) verloop van houtvezels e doorsnede ≈ **nerf**

de **hout-pulp** (v(m)) door koken onder druk uit hout verkregen grondstof voor papier

de **hout-sculp-tuur** (v) **1** (g) **sculptuur** van hout **2**